Akran Deste?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akran Deste?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16668

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Akran Deste?i Ölçe?i (ADÖ), bireylerin çevrelerindeki akranlar?ndan alg?lad?klar? ve deneyimledikleri sosyal destek düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkiye ba?lam?nda kullan?m? için 2012 y?l?nda T. Çal??kan ve S. Ç?nar taraf?ndan bir uyarlama çal??mas? gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle genç yeti?kinler ve ö?renci popülasyonlar?nda akran ili?kilerinin ve sa?lanan destek mekanizmalar?n?n etkisini incelemeyi hedeflemektedir. Çal??ma, ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik özelliklerini inceleyerek bilimsel ara?t?rmalarda kullan?ma uygunlu?unu kan?tlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Akran Deste?i, Psikometrik Özellikler, Sosyal Destek, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Ö?renci Sa?l???, Marmara Üniversitesi.

Yazarlar

T. Çal??kan, S. Ç?nar

Amaç

Akran Deste?i Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin akran gruplar?ndan ald?klar? ve alg?lad?klar? destek miktar?n? ve kalitesini sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle akademik, sosyal veya duygusal zorluklarla kar??la??lan durumlarda akran deste?inin koruyucu veya iyile?tirici rolünü ara?t?rmay? amaçlamaktad?r.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, uluslararas? alanda kabul görmü? bir akran deste?i ölçme arac?n? Türk kültürüne ve dil yap?s?na uygun hale getirerek, bu alandaki ara?t?rmalar?n önünü açmakt?r. Ara?t?rmac?lar, bu adaptasyon yoluyla elde edilen verilerin, e?itim ve sa?l?k psikolojisi alanlar?nda önemli katk?lar sa?layaca??n? öngörmü?lerdir.

Yap?

Ölçek, sosyal destek kuramlar?na dayanarak, bireyin akran çevresiyle kurdu?u ili?kilerde ald??? deste?in farkl? boyutlar?n? ölçen bir psikometrik yap?y? temsil eder. Tipik olarak, akran deste?i yap?s? üç ana boyutta incelenir:

Duygusal Destek: Akranlar?n empati, ?efkat ve kabul göstermesi, bireyin kendini de?erli hissetmesini sa?lamas?.

Bilgisel Destek: Akranlar?n tavsiye, yönlendirme ve problem çözmeye yard?mc? olacak faydal?

ARABPSYCHOLOGY.COM

bilgiler sa?lamas?.

Araçsal Destek (Somut Yard?m): Akranlar?n pratik görevlerde veya ihtiyaç duyulan kaynaklara eri?imde do?rudan yard?m sa?lamas?.

Geçerlik

Akran Deste?i Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? için geçerlik çal??malar?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere yürütülmü?tür. Çal??kan ve Ç?nar (2012) taraf?ndan gerçekle?tirilen çal??mada, yap? geçerli?ini incelemek üzere faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r.

Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen faktör yap?s?na uyum sa?lad???n? göstermi? ve ölçe?in Türkçe formunun geçerli bir araç oldu?unu desteklemi?tir. Ayr?ca, ölçe?in ilgili di?er yap?larla (örne?in, ya?am doyumu veya stres) beklenen yönde korelasyon göstermesi arac?l???yla ölçüt ba??nt?l? geçerlik kan?tlar? da sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farkl? ko?ullarda tutarl? ve kararl? olup olmad???n? de?erlendirmek için yap?lm??t?r. Çal??mada iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r.

Elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin homojen oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, Akran Deste?i Ölçe?i'nin Türkçe formunun güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Akran Deste?i Ölçe?i'nin adaptasyon sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ve/veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in Türk örnekleminde de özgün yap?s?n? koruyup korumad???n? kontrol etmek için kritik öneme sahiptir.

Analiz sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk kültüründe de geçerli oldu?unu veya adaptasyon s?ras?nda kültürel farkl?l?klar? hesaba katan revizyonlar yap?ld?ysa, bu revize edilmi? yap?n?n uygun model uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu, ölçe?in kültürel uyarlama sürecinin ba?ar?l? oldu?unu kan?tlayan önemli bir ad?md?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta yer almad???ndan, standart psikometrik araç format? varsay?lm??t?r, örne?in 4'lü veya 5'li Likert).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler veya Genç Yeti?kinler

Ya? Grubu: Genç yeti?kinlik dönemi (Örne?in 18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Üniversite ö?rencileri veya benzeri e?itim düzeyindeki bireyler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlamas?. Kat?l?mc?lar, akranlar?ndan ald?klar? destekle ilgili maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Psikoloji, Duygusal Destek, Bilgisel Destek, Geçerlik, Güvenirlik, Akran Deste?i Ölçe?i, Faktör Yap?s?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Sezgi Ç?nar (sezcinar@hotmail.com)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2012 (Uyarlama ve yay?n y?l?).

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle izin al?narak ücretsiz olarak eri?ilebilir durumdad?r. Ticari kullan?m? için yazarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Çal??kan, T. ve Ç?nar, S. (2012). Akran deste?i: Geçerlik güvenirlik çal??mas?. *Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2*(1), 1-7.

Sorumlu Yazar: Sezgi Ç?nar. ?leti?im: sezcinar@hotmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: akran-destegi-olcegi-toad.pdf

Akran Deste?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?e ait maddeler, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu giri?te sunulamam??t?r. Kullan?c?lar?n ölçek maddelerine eri?imi için yukar?da belirtilen kaynak makaleye veya sorumlu yazara ba?vurmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM